

KADINLAR VE HAYIZ HALİ*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler! Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun...

Kur'an-ı Kerim ayetlerini sırayla okumaya başladık. Allah nasib etti, bugün Bakara Sûresi'nin 222. ve 223. ayet-i kerimelerine geldik. Bu ayet-i kerimeler hayız, aybaşı hali denilen kadınlarla ilgili hallerle ilgilidir. Yâni evlileri, yaşlıları, büyükleri ilgilendiren ayet-i kerimelerdir. Ama sırayla gittiğimiz için, İslâm'da da her bilginin öğretilmesi gerektiğinden; yân i husûsî de olsa, büyüklere mahsus da olsa, evlilikle de ilgili olsa, gizli kalmaz. Her şeyin en güzel tarzda îfa edilmesi, Allah'ın rızasına uygun yapılması gerektiğinden, her şeyin bildirilmesi, açıklanması icab ediyor.

O bakımdan, geldiğimiz bu ayet-i kerimeleri de açıklayacağız. Önce mübarek metinlerini okuyalım, *bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذًى فَاعْتَزِلُوا

النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّى يَطْهُرْنَ

فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ

(البقرة: ٢٢٢)

(*Ve yes'elûneke ani'l-mahîd, kul hüve ezen fa'tezilü'n-nisâe fi'l- mahîdi ve lâ takrabûhünne hattâ yathurn, feizâ tetahharne fe'tûhünne min haysü emerakümu'llâh, inna'llâhe yühibbü't- tevvâbîne ve yühibbü'l- mütetahirîn.*) (Bakara, 2/222)

نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ أَنَّى شِئْتُمْ

وَقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا

أَنَّكُمْ مُلَاقُوهُ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ

(البقرة: ٢٢٣)

Nisâüküm harsün leküm, fe'tû harseküm ennâ şî'tüm, ve kaddimû li-enfüsiküm, ve'tteku'llâhe va'lemû enneküm mülâküh, ve beşşiri'l-mü'minîn.) (Bakara, 2/223)
Sadaka'llâhü'l-azîm.

a. Kadınların Hayız Hali

(*Ve yes'elûneke*) “Bir de soruyorlar ki...” Daha önce de içkiden ve kumardan soruyorlardı. Onun cevabı olan 219. ayet-i kerimeyi açıklamıştık. (*Yes'elûneke ani'l-hamri ve'l-meysir*) “Ey Rasûlüm, sana içkiden ve kumardan, meysir denilen kumardan soruyorlar.” ayet-i kerimesiydi, hatırlarsanız veya bakarsanız.

Burada da 222. ayet-i kerimede buyruluyor ki: *(Ve yes'elûneke)* “Bir de soruyorlar ki...”

Demek ki aynı kişiler sormuş olabilir, veyahut Rabbimiz Tebâreke ve Teâlâ Hazretleri, çeşitli soruların cevaplarını Rasûlüllah Efendimiz'e bildirmek istemiş olduğundan, böyle gelmiş olabilir. Yâni, o ayetlerle *(ve)* atıf edatıyla bağlı.

(Ve yes'elûneke ani'l-mahîd) “Ve bir de sana, *mahîd*'dan soruyorlar.” *Mahîd* yazarken, sondaki *dad* harfidir. *Ha* harfi de noktasız *ha*'dır. *Mahîd*, taşmak, akmak mânâsına gelen bir kelimedir, masdar-ı mîmî'dir. Türkçe'si, “aybaşı” diyoruz, “âdet hâli” diyoruz. Bir de *hayız* kelimesi kullanılıyor, yine o da bu *mahîd* kökünden.

Dad harfi bazen *d* olarak geçer, bazen de kalın *z* olarak geçer. Aynı kökten *hayz* diyoruz. Burada da *mahîd*, yâni *dad* ile tam tecvidli okunuşuna göre söylüyoruz ama, meselâ *kadâ-yakdî* kökünden, *kadı* efendi diyoruz, kaza eden, hükmeden kimse mânâsına... Ama hükme de *kaziyye* diyoruz, *kadiyye* demiyoruz.

Yâni bu *dad* harfi Türkçe'de olmayan bir harf olduğundan, biraz kalın *d*'yi andırdığından, biraz da *z*'yi andırdığından; kulağa gelişine göre dedelerimiz bazen *z* gibi telâffuz etmişler, öyle kullanmışlar. Yâni, Arapça harfi aynen çıkaramadıklarından, harfi değiştirmişler. Çünkü Arapça'da Türkçe'de olmayan bazı harfler var. İşte onlardan birisi de bu *dad* harfi. Bazen *d* olarak, bazen kalın *z* olarak geçmiş.

Mahîd, sîga olarak *hadà* kökünden, akmak mânâsına gelen fiilden, yine akmak mânâsına masdardır, masdar-ı mîmî'dir; hayız demektir. Aynı zamanda bu mimli şekil, hayız zamanı mânâsına, hayız yeri mânâsına da gelir. Çünkü bu üçü aynı kalıpta olur. Hangisi mânâsıyla kullanıldığını, cümledeki durumundan lügatı bilenler, dili bilenler, konuyu bilenler, ona göre çıkartırlar.

“Sana hayızdan soruyorlar, aybaşı hâlinden, âdet hâlinden soruyorlar. (*Kul hüve ezen*) De ki: O bir ezadır; üzüntü veren, ezâ veren bir şeydir. (*Fa'tezilü'n-nisâe fi'l-mahîd*) Aybaşı halinde kadınlardan cinsel yönden uzak durun, ayrılın!” Yoksa, evi barkı ayırın mânâsına değil. *I'tizal* ayrılmak demek ama, cinsî yakınlık olmasının mânâsına... Yoksa aynı yatakta yatabilir, aynı odada olabilir, aynı evde yaşayabilir.

(*Ve lâ takrabûhünne hatta yathurne*) “Bu hanımlara beyleri, nikâhlısı temizlenmedikçe cinsel yönden yaklaşmayın! Onlara temizleninceye kadar yaklaşmayınız! (*Feizâ tetahharne*) Onlar tertemiz olunca, (*fe'tûhünne min haysü emerakümü'llâh*) onlara Allah'ın emrettiği yerden veya emrettiği zamanda, şekilde gidebilirsiniz, ilişki için gidebilirsiniz.”

(*Inna'llâhe yühibbü't-tevvâbîn*) “Hiç şüphe yok ki, Allah tevbe edenleri, hata eylemişse hatasını anlayıp dönen, Cenâb-ı Hakk'a istiğfar eyleyenleri, tevbekârları sever. (*Ve yühibbü'l-mütetahhirîn*) Temizlenenleri, temizlikte titizlik gösterenleri sever.” (Bakara, 2/222)

(*Nisâüküm harsün leküm*) “Sizin hanımlarınız sizin tarlanızdır, ekininizdir, ekin yerinizdir. (*Fe’tû harseküm ennâ şî’tüm*) Ne zaman isterseniz tarlanıza gidin.” veyahut “Ne şekilde isterseniz tarlanıza gidin.” *Ennâ* sözü hem “ne zaman” mânâsına gelir, hem “ne şekilde” mânâsına gelir. İkisinin de inşâallah açıklaması gelecek.

(*Ve kaddimû li-enfüsiküm*) “Kendi nefsiniz için hayırları şimdiden ahirete hazırlayın! Yâni ahirete hazırlık yapın, sevaplar biriktirin! (*Ve’tteku’llâh*) Ve Allah’tan korkun, sakının, çekinin! Azabı vardır, gazab ederse kurtulamazsınız elinden. (*Va’lemû*) Biliniz ki, (*enneküm mülâkûh*) muhakkak sizler ona mülâkî olacaksınız, Cenâb-ı Hakk’ın huzuruna varacaksınız, kavuşacaksınız, divanında duracaksınız, karşı karşıya geleceksiniz. Öyle uzak olacağınızı sanmayın! (*Ve beşşiri’l- mü’minîn*) Mü’minleri, iyilik yapan mü’minleri müjdele ey Rasûlüm!” (Bakara, 2/223) deniyor.

Şimdi açıklamaları yapalım: *Mahîd* veya *mahîz* diyelim biz; bu dışı varlıklarda olan hadise, hayız hali, aybaşı hâli... İnsanlarda olduğu gibi, memeliler dediğimiz canlılarda da oluyor. Yavrunun büyüme yeri olan döl yatağından kirlili bir akıntı geliyor. Bu neden oluyor?.. Doktorların söylediğine göre, ben doktor değilim ama hatırımda kaldığı kadarıyla, bilmeyenlere, ilk duyanlara şöylece özetleyeyim:

Allah-u Teâlâ Hazretleri, çeşitli düzenlemelerle insan neslinin, diğer varlıkların neslinin devamını sağlamış. Bu çoğalma ve üreme ve nesil verme, çeşitli şekillerde oluyor. Bazen bölünme sûretiyle oluyor. Meselâ, hücrelerin bölünmesi filân gibi. Bazen de erkek tohumun dişi tohumla birleşmesi sonunda oluyor. Bu insanlarda ve insanlara benzer bazı durumları aynı olan başka canlılar var; inekler, koyunlar, atlar gibi ehlî veyahut yabanî hayvanlardan, ormanlardaki veya bizim beslediğimiz hayvanlardan...

Erkek ve dişi varlık birleşiyorlar, tohumları birleştiği zaman yavru oluyor. Bu evlât rahimde oluyor, geliyor. Geliştikten sonra, bir zaman sonra karnı büyüyor, bir zaman sonra da doğum oluyor, bebek dünyaya geliyor. Bu hâle insanlarda gebelik hâli deniliyor, hamilelik hâli deniliyor. O hamilelik devresinden sonra çocuk dünyaya geliyor.

Bu hazırlığı, dışının vücudu belli zamanlarda yapıyor. Ama, eğer aşılama olmazsa, o hazırlık boşa gidiyor. Yâni, hazırlanmış olan malzeme durduğu yerde çok durmuyor, bozuluyor. Bu sefer akıp gidiyor. İşte dışının döl yatağı böyle bir yavru olsun diye hazırlık yaptıktan sonra, herhangi bir dölllenme olmayınca, bu sefer zaman geçince o oluşum bozuluyor ve bir akıntı halinde dışarıya çıkıyor. O zaman aybaşı hâli deniliyor bu hâle. Tabii bu, oradaki hücrelerin yıpranması, kanın kokuşması ve canlı olan bir şeylerin zaman geçmesiyle ölmesinden ve dışarıya atılmasından dolayı oluyor.

Cenâb-ı Hakk'ın insanların üremesindeki kurduğu düzen bu.

Meselâ, beslenmemizde de bir düzen var. Ağzımızdan suyu ve gıdayı alıyoruz. Mide bundan istifade ediyor. Fazlaları idrar olarak, büyük abdest olarak çıkıyor. Bu da bir düzen, bu beslenme düzeni.

Sonra kanımız meselâ, akciğerler vasıtasıyla havadan oksijeni alıyor. Hemoglobine birleşiyor oksijen, orada kullanılıyor. Kullanıldıktan sonra kullanılmış hava, yâni karbondioksit yine alyuvarlarla akciğerlere taşıyor, oradan üflenip dışa gidiyor. Bu da solunum düzeni. Vücut çeşitli muazzam, muhteşem düzenlerle çalışıyor, insan vücudu çok muhteşem. Sinir teşkilâtı var, sindirim teşkilâtı var.

Üreme teşkilâtında da, hanımların rahminde bir hazırlık oluyor. Ama beklenen birleşme olmayınca, erkek tohumuyla yumurta ilkah olmayınca, aşılınmayınca; yavru olmadığı zaman o hazırlıklar çürüyor ve dışarıya akıyor. Buna hayız hâli deniliyor ve bu ilk başta kirli bir kan halinde oluyor. Ondan sonra gittikçe azalıyor. Az veya çok oluyor. Bazılarında birkaç günde bitiyor, bazılarında daha uzun sürüyor. Bizim İmam-ı Âzam, Hanefî mezhebine göre en azı üç gün, en çoğu da on gün oluyor ve on günden sonrası artık mâzeret sayılıyor. Mâzeretli durumuna geçiyor.

Bu müddet içinde ne oluyor?.. Böyle bir duruma gelen bir hanım, tabii onun için özel bir şeyler kullanıyor. Bez kullanıyor, veyahut

eczaneden aldığı bir takım emici malzemeyi orada muhafaza ediyor. Tabii böyle üç günden on güne kadar veya daha fazla, hatta on beş gün kadar devam edebildiği için, giyimleri, iç çamaşırları kirlenmesin diye tedbir almak gerekiyor. Bez ve pamuk kullanılıyor. Çok güzel şeyler çıktı şimdi, tıbbî bakımdan, yâni mikrop bulaştırmayan güzel malzeme var. Onlarla oralarını koruyorlar ve onları değiştiriyorlar. Ondan sonra da hayız hâli bitince, İslâm'a göre gusül abdesti almak gerekiyor. Ne kadar güzel; tertemiz temizlenmiş oluyor.

Bu hayız hâlinde olan, yâni aybaşı hâlinde olan bir kimse namaz kılamıyor, çünkü kanı akıyor. Oruç tutamıyor, o da bu hâlinden dolayı. Tabii bu bozulma hâli olduğu için, kadının ruhunda da bazı üzüntüler, sinirlilikler oluşuyor. Yâni ruh bakımından da bazı tezahürleri oluyor. Muhakkak Cenâb-ı Hak onları da düşündüğünden namaz kılma olmuyor, oruç tutma olmuyor. Kur'an okuyamıyor, Mushaf'a dokunamıyor, camiye giremiyor bu hâliyle... Evli hanım kocasıyla cinsel yönden bir araya gelemiyor. Cimâ denilen şey, yâni cinsel birleşme haram oluyor bu halde.

Böyle bir şey yokken, bir kızda ilk defa bu hal başladığı zaman da, artık bülûğa ermiş, yâni genç kızlık çağı başlamış oluyor. Dînî bakımdan bu durumun önemi var. Namazla, oruçla, mescide girmekle, Kur'an okumakla ilgili yönleri var bu işin. Önemli bir husus...

Onun için, hanımların hallerini hanımlar bilsin diye, hanımlara ait ilmihal neşrettik biz.

Meselâ, “Hacda bu durum olursa ne olacak?” diye ekseriyetle sorarlar. Ramazan’da oruç tutamıyor, hacda tavaf yapamıyor, Kâbe’yi tavaf edemiyor; çünkü Mescid-i Haram’a giremiyor. Önemli. Ne zaman başladığını bilmesi lâzım, ne zaman bittiğini bilmesi lâzım! Eşine de, “Benim bu durumum var!” diye söylemesi lâzım! Saklaması da doğru değil.

(*Ve yes’elûneke ani’l-mahîd*) Şimdi bu hayız konusunu soruyorlar. İlk defa Peygamber Efendimiz’e sormuşlar. Çünkü bu durumda olan, âdet gören kadınla ilgili çevrede çeşitli tutumlar var. Meselâ, cahiliye devrinde âdetli kadınlarla beraber durmazlar, beraber yemek yemezlermiş. Bu bir haksızlık... Yâni, ne yapısın? Elinde olmayan bir sebepten, daha doğrusu sıhhî bir sebepten, sağlıklı bir kadının başına bu durum geliyor. Yâni evlât edinecek bir durum beliriyor. Olmayınca bir dahaki sefere kalıyor. Bir daha beliriyor, bir dahaki sefere kalıyor... Yâni olmazsa doktora gitmek lâzım!

Tabiî bir şey, tabiî karşılanması lâzım! Çünkü elinde olmayan bir şey... Yâni insan yüznumaraya gidince ayıplanıyor mu?.. Her yerde tertemiz yüznumaralar yapılıyor. Yüznumaralarda da temizlik olsun diye sular, çeşitli malzemeler hazırlanıyor. Bu da bir ihtiyaç... Yemek ihtiyacı gibi, yemeği tabii gördüğümüz gibi, büyük ve küçük abdest zarurî olduğu gibi, bu da doğal bir şey, tabii bir şey.

Ama ne yaparlarmış?.. Bu durumda olan kadınları hor görürlermiş ve onlarla beraber yemek yemezlermiş. Niye öyle yapıyorlar? Yanlış! Bu adet yahudilerde de böyleymiş, mecûsîlerde de böyleymiş. Mecûsîler, biliyorsunuz ateşperestler, yâni eski İranlılar. Onlar da kadınlara böyle muamele ederlermiş.

Nasrânîler, yâni hristiyanlar ise hayıza hiç aldırılmazlarmış, hatta cinsel ilişkiden bile kaçınmazlarmış. O da tehlikeli. Çünkü orada bir bozulmuş kan vs. bahis konusu olduğu için, bundan dolayı hastalıklar olabilir. Hem kadında hastalıklar olur, hem erkekte hastalıklar olur. O da doğru değil. İyi ki böyle bir mesele sorulmuş, Rabbimiz Tebâreke ve Teâlâ bu ayet-i kerimeyle cevabını veriyor.

Medine-i Münevvere’de Peygamber Efendimiz geldiği zaman, yahudi kabileler olduğundan ve Medine’deki Arap kabileleri de bunlardan birçok yönden, örf ve adet yönünden etkilendiğinden, bu hayız meselesinde de bazıları yahudiler gibi hareket ediyor, cahiliye devrindeki gibi hareket ediyor. Sonra bir de Mekke-i Mükerreme’den Medine-i Münevvere’ye giden muhacirler var, onların ensardan farklı durumları var, Mekke’deki örf ve adetlerde biraz değişiklik olabiliyor. Onun için ashabdan birkaç kimse ve Ebü’d-Dehdah (*Rıdvânu’llâhi aleyhim ecmaîn*), “Nedir bu durum ve bu durumda biz ne yapmalıyız, nasıl davranmalıyız?” diye, Peygamber SAS Efendimiz’e sormuşlar.

Cevabı veriyor Cenâb-ı Hak: *(Kul)* “Ey Rasûlüm, soranlara de ki: *(Hüve ezen)* Bu hayız denilen olay, âdet denilen, aybaşı kanı denen olay bir ezadır. Yâni insana nâhoş gelen, eziyet veren bir olaydır...”

Hakikaten kadın da bu halinden dolayı eza duyar. Bir de bu ifrazâtın, akıntının kötü kokusu var, kötü rengi var, bulaşması var. Ondan dolayı kadına da rahatsızlık verir, kadından ayrı başkalarına da rahatsızlık verir. Ama bu sağlıktan olan bir şey...

Yâni kadının sağlıklı olmasından doğan, çocuk yapabilir durumda, sağlıklı bir hanım olmasından doğan güzel bir şey aslında... Kısır değil, çocuk yapabilecek kabiliyetten mahrum değil, sıhhatli bir hanım demek. Kan akması sıhatsızlığını göstermiyor. Evet, bu bir eza durumudur. Hanımı da üzüyor, başkalarını da üzebilir.

b. Hayızlı Kadınlara Yaklaşmayın!

(Fa'tezilü'n-nisâe fi'l-mahîd) “Hayız halinde kadınlardan uzak durun, çekinin!..” Ama bu uzak durmak demin söylediğim gibi. Yâni evi barkı, yatağı ve sâireyi ayırmak tarzında değil. *(Ve lâ takra-bûhünne hattâ yathurne)* Yâni burada, “*ve lâ takrâbûhünne*” demesinden *fa'tezilû*'nun da ne mânâya geldiğine biraz işaret oluyor. “Onlardan uzaklaşın, temizleninceye kadar yakınlaşmayın onlara. Yâni cinsel yakınlaşma yapmayın!” deniliyor. Arapça'da *mücâmaat* denilen, cinsel ilişki yapmayın, temizleninceye kadar.

Temizlenmekten maksad ne?.. Bu kan bitinceye kadar yaklaşmayın! Çünkü buna hayız kanı derler. Hayız kanı bittiği zamanki hayızsız olan günlere de *tuhur* hâli derler. Yâni (*hattâ yathurne*) demek, hayız hâli bitip tuhur hâli gelinceye kadar demek. O zamana kadar yaklaşmayın!

(*Feizâ tetahherne*) “Tuhur hali zahir olup, yâni adet kanı kesilip de temiz olduklarında, tetahhür ettiklerinde...” *Tetahhür*'de de iyice temizlenmek mânâsı var. Çünkü kısaca, sadece oraları yıkamak bir temizlenme olabilirdi ama, İslâm tepeden tırnağa bir gusül almayı emrediyor hayız biten hanıma. O da tepeden tırnağa, artık güzelce yıkanınca, bu tetahhür. Yâni iyice temizlenmek, aşırısı, itinalı bir temizlenme.

“İşte o temizlendikleri zaman, (*fe'tûhünne min haysü emerakümü'llâh*) onlara Allah'ın emrettiği yerden veya emrettiği şekilde gidebilirsiniz, yanlarına gidebilirsiniz.” Artık karıkoca arasındaki ilişki uygun olur. Ondan önce haramdı. Yâni hayız hâlindeyken ilişkiyi İslâm haram kılıyor. (*Fa'tezilü'n-nisâe fi'l-mahid*) “Hayız halinde kadınlardan uzak durun!” buyruluyor. Yanaşırsa, Allah'ın emrine aykırı hareket etmiş olur, yanaşmayacak. Ama temizlendikten, gusül abdesti aldıktan sonra serbest.

Burada da, “temizlendikten sonra” demek iki türlü anlaşılıyor. Bizim Hanefî mezhebine göre müddet tamam olup kesildikten sonra, tuhur

hâli başlayınca helâl olur demek, haramlık kalkar demek. Bazıları da diyorlar ki: “Hayır o bitecek. O bittikten sonra gusül abdesti de alacak. İyice yıkandıktan sonra helâl olur.” diyorlar. İki kavil var. Hanefî kavli biraz daha kolaylık gösterici cinsten.

(*Fe'tûhünne min haysü emerakümü'llâh*) “Allah’ın emrettiği, müsaade ettiği, helâl kıldığı şekilde o zaman ailevî ilişkiler olabilir.” mânâsına.

Bir de mekân ifade eder bu “*min haysü*” kelimesi Arapça’da. O zaman, “Allah’ın size emrettiği yerden ilişkiyi yapın!” mânâsına geliyor. Yâni onun dışında başka bir tarzda, yanlış bir yerden bu işi yapmamak gerektiği emredilmiş oluyor.

(*Inna'llâhe yühibbü't-tevvâbîn*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri hiç şüphe yok ki, hata yapsa bile hatasını anlayıp, pişman olup, tevbe edenleri sever.”

Tevvâb ne demek? Tevbe etmeyi kendisine çok adet edinmiş demek. *Tâib* tevbe eden demek, *tevvâb* da tevbeyi çok yapan demek. Onun için biz, Farsça *kâr* kelimesini ekleyerek *tevbekâr* diyoruz. *Tevbekâr* ne demek?.. *Kâr*’ı tevbe olan, yâni işi gücü tevbe olan demek. Böyle “Aman hata mı yapmışım, eyvah! Yâ Rabbi beni affet, yâ Rabbi beni affet, yâ Rabbi beni affet!..” gibi, böyle Cenâb-ı Hakk’a ilticâ edeni, *tevbekâr* olanı Allah sever. Hatasını anlar anlamaz kendisini düzelteni sever.

Çünkü bu ayet ininceye kadar yahudiler gibi hareket edenler vardı, veyahut mecûsîler gibi, veya cahiliye devri Arapları gibi hareket edenler vardı. Hristiyanlar gibi yapanları belki yoktu ama, daha ziyâde yahudiler gibi davranıyorlardı. İkisinin de uygun olmadığı, tam akıl ve mantık ve ilme göre tavsiye buyrulduğu görülüyor burada...

(*Ve yühibbü'l-mütetahhirîn*) “Allah tertemiz olmaya çalışanları da sever.” Hem tevbekârları sever, hem tertemiz olmaya gayret edenleri sever.”

Bu *mütetahhirîn*, tertemiz olmaya çalışanlar. Bu tertemiz olmak, bir: İşte kanı siliyor, kan bittikten sonra tertemizyıkıyor filân... maddî temizlik. Bir bu anlaşılabilir, Allah böylelerini sever. Meselâ, Peygamber Efendimiz Medine-i Münevvere'ye geldiği zaman Kuba Mescidi'ni yapan mübarek Medineliler, büyük abdeste gittikleri zaman kendiliklerinden tertemiz yıkanmışlar.

O Kubâ Mescidi anlatılırken, Allah-u Teâlâ Hazretleri:

“—O mescidde namaz kıl ey Rasûlüm! Öteki o münafıkların kurmaya çalıştığı Mescid-i Dırrar'da namaz kılma! Seni çağırırsalar da oraya gidip namaz kılma! Ötekilerin mescidinde, takvâ üzerine yaşayan, takvâ üzerine mescid binâ eden kimselerin, o takvâ üzerine bina edilmiş mescidlerinde namaz kıl!” dedikten sonra, bir de buyuruyor ki:

فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَتَطَهَّرُوا

(التوبة: ١٠٨)

(*Fîhi ricâlün yuhibbûne en yetetahherû*)
“Orada öyle adamlar vardır ki, onlar tertemiz olmayı severler.” (Tevbe, 9/108)

Sormuşlar bu ayet inince Kubâ Mescidi’ni yapan o ahaliye: “–Sizi Allah böyle medhediyor, tertemiz ne yaparsınız?” “–Yüznumaradan çıktığımız zaman tertemiz yıkanırız.” diye taharetlendiklerini beyan etmişler.

Çünkü pek çok kimse öyle yapmıyordu. Hâlen Avrupa’da ve sâirede de öyle yapmıyorlar. Maalesef 21. Yüzyıl’da medenî dediğimiz milletlerde, müslümanlar kadar temizliğe riayet olmuyor. Şimdi dekan olan bir arkadaş var, onunla konuşan birisi demiş:

“–Sık sık iç çamaşırını değiştiririz.”

Olur mu? Kirleniyor iç çamaşırını, olur mu? Tertemiz olmak varken, kirliyen donu çekip de, sonra donu sık sık değiştirmek olur mu?.. O kirliyen kokar.

İslâm maddi temizliğe de çok önem veriyor. Tırnak kesmek ondan, koltuk altları kıllarının giderilmesi ondan. Kasık kıllarının giderilmesi ondan. Bıyıkların fazlalarının alınması onun için... Abdest almak ondan, gusül ondan... Böyle çeşitli temizlikler, maddî temizlik, tertemiz olmak emrediliyor. Allah temizleri sever. Bir de manevî yönden, günahlardan,

fuhşiyattan, çirkinliklerden temiz olmak... O da önemli, o da manevî temizlik. Onları da sever Allah, öyle olanları da sever. Yâni, “Siz de ey mü’minler! Allah’ın emirlerini tutun, bu hayızlı kadına karşı davranışlarınızda hem maddî temizliğe dikkat edin, hem de manevî yönden tertemiz olun! Allah öylelerini sever.” denilmiş oluyor.

c. Kadınlar Sizin Tarlanızdır

Sonra ikinci ayet-i kerimeye gelince:

نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ فَأَتُوا حَرْثَكُمْ أَنَّى شِئْتُمْ
وَ قَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ وَ اتَّقُوا اللَّهَ وَ اعْلَمُوا
أَنَّكُمْ مُلَاقُوهُ وَ بَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ

(البقرة: ۲۲۳)

Nisâüküm harsün leküm, fe’tû harseküm ennâ şî’tüm, ve kaddimû li-enfusiküm, ve’tteku’llâhe va’lemû enneküm mülâküh, ve beşşiri’l-mü’minîn.) (Bakara, 2/223)

(*Nisâüküm harsün leküm*) “Kadınlar sizin tarlanızdır...” Tarla ne demek?.. Tarlaya insan mahsul ekiyor. Ondan sonra güzel güzel mahsul alıyor. Ağaç dikerse, meyva alıyor. Ekin ekerse, mahsul biçiyor. Tarladan ürün alıyor. Hanımları da Allah öyle yaratmış, eş eş yaratmış varlıkların çoğunu, çift çift yaratmış. Hanımlar çocuğun doğmadan evvel ekildiği ve orada yetişip olgunlaştıktan sonra doğduğu bir

tarlaya benzetiliyor. Tarla gibi... Binâen aleyh neslin üremesi, insan neslinin devam etmesi, evlenen iki kişinin mübarek, güzel bir yavruya kavuşması, sevimli bir yavruya kavuşması böyle oluyor.

(*Fe'tû harseküm ennâ şî'tüm*) “Binâen aleyh, madem sizin tarlanızdır. Tarlanıza ne zaman isterseniz gidin! Ne zaman isterseniz gitmek serbest, ne şekilde isterseniz gitmek serbest, ne halde isterseniz gitmek serbest.”

Bu ayet-i kerimenin sebab-i nüzûlü şu: Medine-i Münevvere'deki Yahudiler, cinsel birleşmenin şeklini bahis konusu ederek demişler ki:

“—Bayla bayan, yâni gelinle güveyi, kocayla hanım birleşince çocuk oluyor; tamam ama, arka yönden yaklaşma olursa, doğan çocuk şaşılı olur.” demişler.

Bu Peygamber Efendimiz'e bildirilince:

“—Yahudiler yalan söylemiş, böyle bir şey yoktur.” buyurmuş. Onun üzerine bu ayet-i kerime nâzil olmuş.

Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i şeriflerini dikkatle okursanız, mutlaka göreceksiniz ki, tam bir çağdaş bilim adamının söyleyeceği gibi cevaplar veriyor ve yanlışı engelliyor. Meselâ: Kendi çocuğu İbrâhim küçük bir çocukken vefat etti. O gün de güneş tutulması oldu. Herkes dediler ki:

“—Bak, Peygamber Efendimiz'in çocuğu öldüğü için, bir yas alâmeti, mâtem alâmeti olarak güneş de tutuldu.” dediler.

Bunun üzerine Peygamber Efendimiz hutbeye çıktı. Bakan, o üzüntülü günde, nasıl ümmetinin yanlış fikirlere saplanmasını engellemek istediğini gösteren çok güzel bir olay. Dedi ki:

“—Ay ve güneş Allah’ın varlığını birliğini gösteren yaratıklardır. Bunlar bir kimsenin ölümüyle, doğumuyla ilgili olarak tutulmazlar. Bu güneş tutulmasının, benim oğlumun vefatıyla ilgisi yoktur; bir gök olayıdır.” diye açıklama yaptı.

Burada da, “Çocuğun şaşı olmasıyla, cinsel ilişkinin şekli arasında bir ilişki yoktur. O söyledikleri yanlıştır.” diye onu açıklıyor. Öyle dedikleri için bu ayet-i kerime nâzil olmuş. (*Fe’tû harseküm ennâ şî’tüm*) “Ne şekilde isterseniz, hanımınızla o tarzda birleşme olabilir.” buyrulmuş.

İbn-i Kesir Tefsiri’nde bu ayet-i kerimenin izahında uzun uzun hadis-i şerifler getirmiş. Senedleriyle, belgeleriyle on-onbeş tane hadis-i şerif kaydetmiş. Benim tahmin etmediğim kadar da teferruatla üzerinde durmuş. Yâni burada bir yanlış anlama olmasın diye. “Herhangi bir birleşme şekliyle olabilir ama, çocuk olacak şekilde olması lâzım!” Gayr-i meşrû şekil nedir?.. Lût kavminin yaptığı gibi, yâni çocuk olmayacak yere birleşme yapmak.

Arkadan yaklaşmanın iki mânâsı var: Bir; şekil olarak arkadan ama, çocuk olacak şekilde, döl yatağına yaklaşmak... Bir de, öyle olmayıp da, Lût kavminin Allah’ın yasak kıldığı, haram kıldığı şekilde yaptığı var. Öyle anlaşılması konusunda Peygamber SAS Efendimiz’in hadis-i şerifleri var:

“—Bir kadına hayızlı iken veya arka mekânına, dübürüne yaklaşmayın!” diye hadis-i şerifler var.

Bunun küfür olduğuna dair, çok büyük bir günah olduğuna dair hadis-i şerifler var ve böyle yapanın mel’un olduğuna, Allah’ın lânetine uğrayacağına dair hadis-i şerifler var. Teferruatı çok. Pek çok hadis-i şerif rivayet etmiş İbn-i Kesir. Çünkü büyük hadis alimi, hadis-i şerifleri de dirayetle tenkit ediyor, irdeliyor, doğrusunu, sağlamını açıklayıp beyan ediyor.

Şimdi tabii evlilikten murad, neslin devam etmesidir, hayırlı evlâda sahip olmaktır; zayıf değildir, eğlence ve keyif değildir. Tabii, o da kısmen oluyor ama, nefsânî şeyden ziyade doğal bir sebep var, mecburiyet var. Ona riayet etmek, takvâyaya uygun bir tarzda hareket etmek tavsiye ediliyor. Allah’ın emrettiği yerden, Allah’ın emrine uygun olarak yapılacak. Emrine aykırı şekilde değil, günah olan şekilde değil...

Cinsel zevkinizi gayr-i meşrû şekilde sağlamağa kalkışmayın! (*Ve kaddimû li-enfûsiküm*) “Kendiniz için ileride işinize yarayacak hayırlı şeyler yapın, ihtiyatlı davranın! İstikbâlinizde sizin başınızı derde sokacak günahlı işlere bulaşmayın, sevaplı işleri yapın! Allah’ın emri üzere, o çizgide durun, emrine uygun hareket edin! (*Ve’tteku’llâh*) Allah’ın emrine isyan etmekten sakının, kahrına gazabına uğramaktan korunun!”

(*Va'lemû enneküm mülâkûh*) Bu çok mühim bir şey, keşke hepimiz duvarlara assak: “Biliniz ki ey insanlar Allah’a mülâkî olacaksınız, huzuruna çıkacaksınız, karşı karşıya geleceksiniz, Allah’a kavuşacaksınız.”

Cenâb-ı Hakk’ın huzuruna çıkan insanın, iki durumda çıkması bahis konusu: Ya âsî, mücrim, suçlu, günahkâr, yüzü kara, kalbi kara, kâfir, müşrik, münâfık şekilde çıkıp Allah’ın gazabına uğramak var... Ya da Allah’ın sevdiği, razı olduğu, Allah’a güzel ibadet etmiş, Allah’ın rızasını, sevgisini kazanmış, sevdiği bir kul olarak onun huzuruna varmak var. Bunu düşünmek lâzım! Bir gün onun huzuruna varacak insan, yaptığı işe dikkat etmeli! Emirlerini tutmalı, yasaklardan kaçınmalı!..

(*Enneküm mülâkûh*) Allah aşıkları için çok büyük bir müjde... “Ne mutlu ki, böyle hasret devam etmeyecek, Cenâb-ı Hakk’ı kavuşacağız.” diye sevinmesi lâzım mü’minlerin, Allah’a inananların. Onun için buyruluyor ki: (*Ve beşşiri’l-mü’minîn.*) “Ve böylece mü’minleri müjdele!”

“Cenâb-ı Hakk’a kavuşacaksınız ey mü’minler!” buyruluyor ki, bir kere kavuşmak büyük bir nimet, devlet ve şeref. Hasret bitecek, Cenâb-ı Hakk’a kavuşacak.

Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî Efendimiz Hazretleri (KS), *şeb-i arus*, yâni düğün gecesi demiş ya vefatı gecesine... Dostun dosta kavuşma gecesi oluyor. Mâtem gecesi değil, düğün gecesi diyor. Güle oynaya, sevine sevine ahirete gidiyor.

Bir de, “Benim tabutum görüldüğü zaman, ‘Vah vah, yazık yazık, ayrılık...’ demeyin! Ben ayrılmaya değil kavuşmaya gidiyorum. Yazık denilecek bir şey yok, sevinilecek bir durum var. Asıl günahta kalan yazık etmiştir.” diye şiiri var, biliyorsunuz. Mehmed Zâhid Kotku Hocamız (Rh.A)’in vefatı gününe denk gelişi de, bir ilginç olaydır.

Allah’tan korkmayı tavsiye ediyor: (*Ve’tteku’llâh, va’lemû enneküm mülâkûh*) “Allah’tan korkun ve bilin ki Allah’a kavuşacaksınız, huzuruna varacaksınız.” Bir korkun, sakının haramlardan, günahlardan... Bir de Allah’ın emrine uygun hareket edenlerin mükâfâtını alacağı zaman o zaman. İyileri Allah-u Teâlâ Hazretleri taltif edecek, mükâfâtlandırarak ve cennetine sokacak, ebedî saadete erdirecek. (*Ve beşşiri’l-mü’mînîn*) “İşte mü’minleri de ey Rasûlüm müjdele!” buyuruyor.

Tabii, bu anlatılması zor bir ayet-i kerime. Çünkü ben şahsen bu gibi konuları konuşmayı, söylemeyi, dinlemeyi, küçükten beri çok sıkılıyorum, utanıyorum, uygun görmem ama; Kur’an-ı Kerim ve hadis-i şeriflerde Peygamber Efendimiz’in davranışlarına bakıyoruz, böyle dînî bir konunun iyi anlaşılması için, açık davranıyor. Kur’an-ı Kerim de açıkça beyan ediyor.

Meselâ, kadının birisi Peygamber SAS Efendimiz’in hanımı Ümm-ü Seleme Vâlidemiz’in yanına gelmiş:

“—Eşim bana şöyle bir şekilde yaklaşmak istiyor. Ben de bunu Rasûlüllah’a sormak istiyorum.” demiş.

O da:

“—Buyur otur, Peygamber Efendimiz gelince sorarız.” demiş. Peygamber Efendimiz gelince, kadıncağız utancından dışarıya çıkmış. Peygamber Efendimiz’in zevcesi Ümm-ü Seleme RA, Peygamber Efendimiz’e:

“—Bir kadın geldi, kocası kendisine arkadan yaklaşıyormuş. O da uygun görmüyormuş. Bu uygun mu, değil mi diye sormak istiyor.” dedi.

Peygamber Efendimiz:

“—O kadıncağızı geri çağır!” diyor. Çağırdıktan sonra da tebliğ ediyor:

“—Çocuk doğacak yerden olmak şartıyla meşrudur. Onun dışındaki haramdır, doğru değildir.” diye beyan ediyor.

Yâni, söylemek gerekiyor.

Sahabe-i kiramdan bazıları Hazret-i Aişe Vâlidemiz’e, bazıları da daha başka, bu konuyu bilen alim hatun kişilere gittikleri zaman;

“—Biz sana bir soru sormak istiyoruz ama, bir taraftan da soracağımız konudan utanıyoruz.” diye, utanarak soruyorlardı.

Söyleyin deyince de, onlar da cevabı veriyorlardı. “Allah’ın hükmü böyledir, mesele budur.” diye beyan ediyorlardı. Onun için, biz de birkaç hakikati beyan etmiş olduk.

Bir kere bilmeyenler bilsin ki, dinimize göre, adet gören insanların durumları var. Meselâ,

camiyeye giremezler. Belki bunu bilmiyordu bazı kimseler. Kur'an'a el süremezler, okuyamazlar. Belki bunu bilmiyorlardı.

Hacca gitseler Kâbe'yi tavaf edemezler. Adetli iken oruç tutamazlar. Bunları bilecek... Sonra yıkanması gerektiğini bilecek. Adet bittiği zaman gusül abdesti alacak. Bu da önemli bir şey... Çünkü gusül abdesti olmayınca, ondan sonraki temizlik günlerindeki namazları da olmaz.

Evli kimsenin, bu zaman içinde kocasıyla ilişkisi olmayacağını öğrenmesi de önemli bir şey. İki taraf için de önemli. Koca da kendisini tutacak; hanım da böyle bir durumum var diye kocasına söyleyecek. Böylece sıhhî bakımdan, tıbbî bakımdan çok uygun olan bir şeyi yapmış olacaklar. Hastalıklardan da korunmuş olacaklar. Bunun dışında, hanımla bey arasında evlilik ilişkilerinin İslâm'da serbest olduğu açıkça beyan ediliyor. İslâm bu hususta çok mâkul bir tarzda yaklaşıyor, anlamsız yasaklamaları reddediyor. "Hayır, öyle değil! Karı koca çocuk olan yere olmak şartıyla, istedikleri şekilde birbirleriyle yakınlaşabilirler. Bunun ön dönük, arka dönük, veya yan yatık şekilde olması, şu veya bu şekilde olması yasak değildir. Bundan dolayı üzölmeye veya çekinmeye de lüzum yok, doğaldır. Yeter ki, çocuk doğacak tarzda olsun, çocuk doğma yerinden başka bir şekilde olmasın." diye bu da belirtilmiş oluyor. Bu da önemli...

Bu dünyada kötü adetler çok yaygın. Özellikle ta eski Yunanlılardan başlamış, Lût kavminden başlamış. Biliyorsunuz Sokrates vs. zamanında,

eski Yunanistan'da onların hayatlarını okuduğu zaman, insanın tüyleri diken diken oluyor. Homoseksüellik, lezbiyenlik, daha başka erkeğin erkekle iktifâ etmesi, kadının kadınla iktifâ etmesi, eğlenmesi, birleşmesi, veyahut erkeğin kadınla arkadan bileşmesi gibi çeşitli çirkin cinsel sapıklıklar olagelmiş. Bunların doğru olmadığını da ayeti okuyarak öğreniyoruz.

Bunları bilmeden yapanlar varsa, onların da haram yaptıklarını anlayıp tevbe etmeleri istenmiş oluyor. Tevbe edenleri, hatasını anlayıp dönenleri Allah'ın sevdiği beyan ediliyor. (*Inna'llâhe yühîbbü't-tevvâbîne ve yühîbbü'l- mütetahhirîn.*) “Allah tevbe edenleri ve maddeten, mânen, bedenen her yönden tertemiz olanları sever.”

Böyle tertemizliği öğreten, aklı, mantığı, ilmi, irfanı, tam bilim adamlarının hayran kalacağı şekilde olan bir dine sahip olmamız ne büyük mutluluk!.. *El-hamdü li'llâhi alâ ni'meti'l-islâm...*

Bizim bakanlık yapan bir dostumuz, Amerika'da Houston eyaletinde bir toplantıda konuşurken, yemek getirmişler. Bizim kardeşimiz, dostumuz, o yemekten yemek istememiş. Yanındaki Amerikalı demiş ki:

“—Bu domuz eti değil, sığır eti; yiyebilirsin!..”
Şimdi milletvekili olan dostumuz de diyor ki:

“—Bizde sadece domuz eti yasak değildir. Usûlüne uygun şekilde kesilmemiş hayvanın eti de yasaktır. Kesilecek, kanı akıtılacak.”

Onun üzerine, Amerikalı çok heyecanlanmış, hayretler içinde kalmış:

“—Ooo, fevkalâde, fevkalâde... Bu çağda da şimdi anlaşılıyor ki, hayvanın kanı akıtılmadan öldürülürse, kanı damarlarında kalırsa, o kan çok çabuk bozuluyor. Kan çok çabuk bozulduğu için, et de çok çabuk bozuluyor. O bakımdan kanın akıtılması çok iyi oluyor, bu da çok güzel!” demiş.

İslâm'da, sığır eti de olsa, kafasına bir topuz vurulduğu zaman, kanı akmadığı zaman, o et haram oluyor. Boğuldu, boynuna bir şey takıldı, koyun öldü... Haram oluyor. Neden? Kesilmedi. Kan akıtılmadığı zaman sağlığa uygun olmadığından, İslâm onu yasaklamış oluyor. Tam böyle, herkesin hayran kalacağı bir şey...

İslâm'ın bütün hükümleri böyle... Düşünün ki 14 asır önceden, diş temizliğine ne kadar önem vermiş. Sünnete önem vermiş ki, idrar yolları temiz kalsın, hastalıkları engellensin diye. Tırnakların kesilmesine, koltuk altlarının temizlenmesine önem vermiş. Tıraşa, güzel koku sürünmeğe önem vermiş. Temiz giyinmeğe, temiz yerde durmağa önem vermiş.

Yeri geldikçe vaazlarımda hatırlatıyorum, söylüyorum: El- hamdü lillâh, ne kadar güzel inancımız, dinimiz var!..

Sapasağlam, Allah'ın Rasûlünün öğrettiği şekilde... Kur'an-ı Kerim ayetleri hiç bozulmamış şekilde bize kadar gelmiş. El- hamdü lillâh, böylece okuyoruz. Allah bize dinimizin kıymetini bilip, güzelce yaşamayı

nasib eylesin... Bu dinimizi çoluk çocuğumuza öğrettiğimiz gibi, başka milletlere de tatlı tatlı anlatıp öğretmeyi Allah cümlemize nasîb eylesin...

O da bir vazife hepimize... Müslüman olmak bir önemli iş olduğu kadar, İslâm'ı başkalarına anlatıp yaymak da bir vazife... Çünkü başkaları bâtil dinlerini yaymak için ne çalışmalar yapıyorlar... Öküze tapanlar, haça, puta tapanlar ne çalışmalar yapıyorlar, ne milyarlarca dolar harcıyorlar, yanlış şeyleri insanlara öğretmek için... Biz doğru bilenler, güzeli bilenler, temizi bilenler durursak, Allah hesabını sorar. "Sen dininin güzelliğini, temizliğini niye anlatmadın; bilimselliğini niye ifade etmedin, niye bilmedin, niye çalışmadın?.." diye sorar.

Allah hem iyi müslüman olmamızı nasîb etsin, hem de başkalarını müslüman olması için var gücümüzle, malımızla, canımızla, ilmimizle, irfanımızla, her türlü imkân ve müktesebâtımızla en güzel tarzda çalışmaları cümlemize nasib eylesin...

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler, *es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..*

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

30. 01. 2001 - AVUSTRALYA

[Bütün TEFSİR DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü